

Saopštenje za javnost

ZA OBJAVU!

TRIAL International podnosi novu predstavku

PREŽIVJELE RATNOG SEKSUALNOG NASILJA PONOVO TRAŽE PRAVDU PRED UN KOMITETOM PROTIV TORTURE

(Sarajevo, 18. decembar, 2023.) TRIAL International je pokrenuo novi postupak pred UN Komitetom protiv torture u grupnoj predstavi za četiri preživjele ratnog seksualnog nasilja, kojima nije isplaćena dosuđena odšteta za pretrpljenu traumu, a koje zbog primjene zastarnih rokova nemaju mogućnost da potražuju odštetu od države Bosne i Hercegovine ili entiteta kojeg smatraju odgovornim. S druge strane, u BiH trenutno ne postoji efikasno reparativno rješenje za slučajeve u kojima počinitelj zločina nije u mogućnosti da isplati naknadu za nematerijalnu štetu, što upućuje na postojanje sistemskog problema.

„Primjenjivo zakonodavstvo u BiH ne osigurava alternativna rješenja, odnosno sankcije za počinitelje koji nisu u mogućnosti da isplate preživjelima dodijeljenu naknadu štete. U ovakvim situacijama, svakako da država Bosna i Hercegovina treba poduzeti proaktivne i odlučne korake kako bi osigurala da preživjeli/e ratnog seksualnog nasilja, ali i žrtve drugih oblika ratne torture ostvare mjere reparacije koje zasigurno zaslužuju“, obrazložila je **Ajna Mahmić**, pravna koordinatorica TRIAL International Ureda u BiH.

U potrazi za pravdom nakon okončanja krivičnih postupaka protiv počinitelja zločina u kojima nije dosuđen imovinskopravni zahtjev, žrtve su upućivane na parnične postupke kako bi ostvarile pravo na naknadu nematerijalne štete.

„Mnoge preživjele su se našle pod dodatnim pritiskom, a naročito žrtve ratnog seksualnog nasilja budući da podnošenje zahtjeva za naknadu štete u parničnom postupku može značiti i otkrivanje identiteta“, ističe **Samra Čardaković**, pravna savjetnica TRIAL International ureda u BiH

U nedostatku državnog reparativnog mehanizma, u situacijama kada izvršne postupke za naplatu nematerijalne štete nije moguće sprovesti zbog stvarne ili prividne nesloventnosti počinitelja a tužbeni zahtjevi protiv države Bosne i Hercegovine i entiteta bivaju odbijeni zbog primjene zastarnih rokova, jedino rješenje preostalo preživjelima jeste obraćanje međunarodnim tijelima za zaštitu ljudskih prava.

„U tom pogledu, i Evropski sud za ljudska prava je, slično domaćim sudskim instancama, već zauzeo restriktivan stav u pogledu tumačenja ovih tužbenih zahtjeva koji mahom ostaju odbijeni stoga obraćanje UN mehanizmima poput UN

Komiteta protiv torture predstavlja jedini preostali djelotvoran pravni lijek“, dodaje Mahmić.

Iako je UN Komitet protiv torture još 2019. godine donio odluku u kojoj zahtjeva od Bosne i Hercegovine da, između ostalog, uspostavi efikasan reparativni mehanizam na državnom nivou, do implementacije te odluke nije došlo ni nakon četiri godine. Potrebno je da predstavnici vlasti uspostave efikasan i sveobuhvatan reparativni okvir koji će osigurati jednak nivo zaštite prava, jednake beneficije i jednake kriterije za pristup pravima svih žrtava ratne torture, na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, a koji mora biti prilagođen njihovoj situaciji i potrebama.

kraj